

УДК 811.581'276.2:004.738.5

Кравченко О. О.

РОЛЬ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У ФОРМУВАННІ МОЛОДІЖНОГО КИТАЙСЬКОГО СЛЕНГУ

Статтю присвячено дослідженню ролі мережі Інтернет як джерела формування одиниць молодіжного сленгу сучасної китайської мови. Увага фокусується на передумовах виникнення, засобах творення й причинах проникнення інтернет-сленгізмів до молодіжного мовлення. Пропонуються різні думки щодо майбутнього становища сучасної літературної китайської мови в контексті її функціонування в кіберпросторі.

Ключові слова: комп'ютерні терміни, інтернет-сленг, молодіжний сленг, сленгові новоутворення, кіберпростір, буквени скорочення, смайлики, сленгові одиниці, інтернет-мережа.

Кравченко. Д. А. Роль сети Интернет в формировании молодежного китайского сленга. – Статья.

Статья посвящена роли сети Интернет как источника формирования единиц молодежного сленга современного китайского языка. Внимание сфокусировано на предпосылках возникновения, способах образования и причинах проникновения интернет-сленгизмов в язык молодежи. Предлагаются различные точки зрения относительно будущего положения современного литературного китайского языка в контексте его функционирования в киберпространстве.

Ключевые слова: компьютерные термины, интернет-сленг, молодежный сленг, сленговые новообразования, киберпространство, буквенные сокращения, смайлики, сленговые единицы, интернет-сеть.

Kravchenko O. O. The role of the Internet in the formation of Chinese youths' slang. – Article.

The article is dedicated to a study of the role of the Internet as a source of Chinese youth slang units formation. It focuses on the background (premises) of origin, the means of creation, and the causes of Internet slang penetration into the youth speech. The article focuses on different views concerning the future status of the Modern Chinese language in the context of its functioning in the cyberspace.

Key words: computer terms, Internet-slang, youth slang, slang progressions, cyberspace, emoticons, slang units, Network.

Комп'ютерний світ розвивається, поповнюючи мову новими термінами, розбудовуючи значенню структуру вже існуючих слів. При цьому Інтернет створює особливе середовище для розвитку неологізмів, у якому виникають як комп'ютерні терміноодиниці, так і сленгові мовні форми, що створюються в процесі спілкування користувачів соціальних мереж. Якщо раніше спілкування в Інтернеті було призначене для ділових цілей двох чи декількох людей, то зараз воно набуло масового характеру, об'єднавши людей за інтересами, сприяючи формуванню міжособистісних відношень. Спілкування стало більш доступним і дешевим, для швидкого обміну інформацією розроблено багато засобів: електронну пошту, чати, блоги, форуми, служби обміну миттєвими повідомленнями, соціальні мережі, гостьові книги, телеконференції тощо.

Лексеми, що вживаються під час спілкування за допомогою зазначених технічних засобів, можна умовно розділити на такі групи:

1) власне комп'ютерні терміни: 界面 [jièmiàn] – інтерфейс (англ. interface); 光标 [guāngbiāo] – курсор (англ. cursor); 回收站 [huīshōuzhàn] – корзина (англ. basket); 激励器 [jīlìqì] – драйвер (англ. driver);

2) інтернет-сленг: 刷屏 [shuāpíng] – спамити (написання непотрібної й нецікавої інформації у великій кількості), букв. «чистити екран, ширму»; 点赞 [diǎn zàn] – лайкати (надавати перевагу публікаціям у соціальних мережах), букв. «віддавати похвалу»; 拖拉 [tuōlā] – лагати (працювати на повільній швидкості), букв. «тягнутися, плестися»;

3) молодіжний сленг: 打铁 [dǎtiě] – постити (залишати повідомлення), букв. «кувати залізо»; 菜鸟 [cǎiniǎo] – новачок (на форумі, чаті), букв.

«зелена пташка»; 灌水 [guànshuǐ] – флудити (англ. flood – «повінь», «потоп»; залишати довгі повідомлення, що не стосуються теми форуму), букв. «окропляти водою» [6; 5].

Молодіжний сленг складають лексеми, які виникають в інтернет-просторі (на молодіжних сайтах, форумах, чатах, у групах), отримуючи велику популярність у молодого покоління, що сприяє їх поступовому входженню в повсякденний узус молодіжної частини інтернет-користувачів.

Конституенти третьої групи безпосередньо не стосуються комп'ютерної термінології, хоча на розвиток молодіжного сленгу комп'ютеризація сучасного життя здійснює великий вплив. Передача сенсу, ідеї, образу, інформації в епоху комп'ютера отримала виняткові можливості поширення й тиражування порівняно з друкованими виданнями. Це сприяє проникненню інтернет-сленгу до молодіжного мовлення.

У 2012 р. Академія соціальних наук Китаю провела дослідження щодо схильності молоді до інтернет-адикції. В експерименті взяли участь студенти, відібрані з 6 провідних університетів у різних регіонах Китаю, а також їх випускники. Результати свідчать, що 71,5% студентів і 50,3% випускників витрачають на інтернет-серфінг більше 3 годин на день [3].

Згідно з результатами дослідження, опублікованими компанією «Cisco», кожен третій студент коледжу й молодий спеціаліст вважає Інтернет найважливішою для людини потребою нарівні з повітрям, водою, їжею та житлом. Крім того, в опублікованому із цього приводу звіті компанії стверджується, що більше половини опитаних уже не можуть жити без Інтернету та вважають Всесвітню мережу «невід'ємною частиною» сво-

го життя, причому більш важливою, ніж автомобілі, побачення та вечірки [3].

Молодь щохвилини публікує в кіберпросторі свої думки щодо різних питань: від особистого життя до соціально значущих проблем.

Будучи єдиним способом «сховатись» від всепроникаючого впливу держави, Інтернет активно стимулює креативність та уяву молодого покоління. Сповнений заради розваги лукавими перекручуваннями й сленговими висловами, кіберпростір дає змогу громадянському життю в Інтернеті стати таким соціальним простором, у якому відсутнє державне регулювання.

Молодіжна частина інтернет-користувачів охоче виражає свої думки, залишаючи коментарі з приводу подій, які відбуваються в суспільно-політичному житті Китаю, ставлячи їх у центр обговорення на форумах, чатах, пишучи про ці події у власних блогах. Такі публікації в соціальних мережах приводять до появи й поширення сленгових новоутворень. Наведемо деякі приклади цього:

а) 躲猫猫 [duǒ māo māo] – букв. «грати в схованки». Вислів набув широкого розповсюдження в Інтернеті в результаті інциденту, що трапився в слідчому ізоляторі провінції Юннань. 24-річний чоловік на ім'я Лі Сяомін помер від серйозних ушкоджень головного мозку, за офіційною версією – під час гри в схованки. Головою комітету з розслідування цього інциденту було призначено одного з найпопулярніших блогерів Китаю Чжао Лі, після чого вислів «випадок із грою в схованки» міцно вкоренився в інтернет-слензі;

б) 欺实马 [qī shí mǎ] – букв. «обдурити чесного коня». Цей вислів з'явився в кіберпросторі як реакція молоді на дорожню аварію, що сталась у столиці провінції Чжецзян – місті Ханчжоу. 20-річний студент Ху Бін збив на своїй спортивній автівці молоду жінку на пішохідному переході. Після того як ця подія з'явилась у новинах, головний інспектор дорожньої поліції дав свідчення, що швидкість авто, яким керував Ху Бін, не перевищувала 70 км/год. Проте дехто з учасників цього обговорення в Інтернеті знайшов інформацію, що номери автівки, що збила жінку, були багаторазово зафіксовані серед тих машин, які перевищували швидкість на пішохідних переходах. Обурені несправедливим рішенням дорожньої поліції інтернет-користувачі почали використовувати термін 欺实马 [qī shí mǎ] «обдурити чесного коня» замість 70 (七十) 码 [qīshí mǎ] «сімдесят км/год». У формуванні цього вислову молодь застосувала *омофонічний* спосіб побудови сленгової одиниці, адже вислів 欺实马 [qī shí mǎ] за своєю вимовою є тотожним вислову (七十) 码 [qīshí mǎ], маючи при цьому різне значення й написання. Отже, молодь, звертаючись до *омофонічного відповідника*, сатирично увиразила необ'єктивність вироків дорожньої поліції;

в) 打酱油 [dǎ jiàngyóu] – букв. «купляти соєвий соус». Вислів 打酱油 мовою молоді означає «я просто проходив повз». Одна з телекомпаній міста Гуанчжоу брала інтерв'ю в перехожих на вулиці. Кореспондент звернувся до юнака з приводу його думки щодо однієї із сенсаційних подій. Молодик із байдужим виглядом відповів: «А при чому тут я? Я взагалі за соусом вийшов». З тих пір китайська молодь почала використовувати цю фразу для вираження своєї байдужості й незацікавленості в чомусь/комусь. З'явилися навіть вислови на кшталт 酱油 党 [jiàngyóu dǎng] – букв. «партія покупців соєвого соусу», 酱油 族 [jiàngyóu zú] – букв. «нація покупців соєвого соусу», що позначають людей, які не хочуть брати участь у громадських заходах, та тих, хто не цікавиться всім, що відбувається в суспільному житті.

Заступник голови Асоціації репортерів Китайської Народної Республіки (далі – КНР) Лі Міншен зауважує, що сленгові утворення, які зустрічаються в кіберпросторі, безперечно потребують фільтрації, проте поки що немає необхідності вживати адміністративні заходи для обмеження їх вживання: достатньо поклатись на здатність молоді до диференціації лексичних одиниць та опору щодо вживання вулгаризмів [7].

Професор коледжу гуманітарних наук КНР Чхен Ман наголошує на необхідності проведення низки робіт, які сприятимуть стимулюванню розвитку сучасної китайської мови, закликаючи розпочати повномасштабне дослідження зі збору, опису, аналізу й тлумачення сленгових новоутворень. На його переконання, така робота сприятиме заміні старих лексичних одиниць сучасної китайської мови новими, стабілізує розвиток сучасної китайської мови та дасть змогу пересічним китайцям тримати пульс часу [7].

На третьому пленарному засіданні XIII скликання Народної політичної консультативної ради КНР, що відбулось у Шанхаї, член цієї ради Чжан Хуайчун дав негативну оцінку інтернет-сленгу, констатує, що це явище «засмічує» сучасну китайську мову [8].

І.О. Голубовська зазначає: «Як видається, фокусне «соціально-віртуальне явище» під назвою «мова Інтернету», досліджуване під кутом зору її впливу на загальнонародний узус і формування норми літературної мови (у межах будь-яких національних лінгвокультур), лежить у площині взаємодії двох пов'язаних антиномічних процесів, які є характерними для мовного коду сучасного віртуального простору комунікації: з одного боку, це тенденція до ускладнення й інтелектуалізації мовного коду, а з іншого – до його спрощення, жаргонізації та навіть вулгаризації» [2, с. 51].

Дійсно, поява неологізмів у кіберпросторі є відображенням прогресу сучасності, інтелектуалізації мови, проте велика кількість новоутворень на кшталт

吊丝 [diǎosī] (нікчема, букв. «підвісна пружина»), 逼格 [bīgé] (майстер лицемірства, букв. «насадити на чесність»), 装逼 [zhuāngbī] (підлиза, букв. «приховувати натиск»), 新鲜肉 [xīnxiān ròu] (апетитна дівчина, букв. «свіже м'ясо»), 宅男 [zháinán] («пай-хлопчик»), букв. «квартирний чоловік»), є грубими, стилістично зниженими висловами, які за умов свого поширення становитимуть загрозу для розвитку сучасної літературної китайської мови.

Серед сленгових одиниць негативної конотації в інтернет-просторі можна також зустріти буквені скорочення, передані латинським алфавітом, відомим під назвою пін'їнь (pinyin), наприклад: WBD (王八蛋) – негідник; SHIET (狗屎) – дурість; TMD (他妈的) – «чорт забирай!»; NGS (你去死) – «іди вбийся!»; NND (奶奶的) – «щоб тобі повилазило!».

Оскільки письмова фіксація інтернет-спілкування значно обмежує можливості емоційного мовлення, для компенсації цього недоліку широко використовуються так звані смайлики (emoticons), наприклад:

- :-) основна усмішка;
- ;-) усмішка з підморгуванням; грайлива усмішка;
- :(сумна посмішка;
- :> єхидна, саркастична посмішка;
- :-D голосно сміятися;
- :-X запечатані губи;
- :-C зовсім погано;
- :-/ скептичне ставлення;
- :-e розчарування.

Тобто спостерігаємо фактичну часткову відмову користувачів кіберпростору від слова як носія найрізноманітніших емотивних відтінків та оцінних значень. До цього зобов'язує неписане правило спілкування у віртуальному просторі: максимальна компресія, формалізація й уніфікація способів передачі інформації [2, с. 54]. Китайська молодь у свою чергу дещо розширила класичну систему смайликів, подану вище, зафіксувавши в інтернет-мові нові символічні позначки, у яких закладено певні емоційні стани учасників віртуальної бесіди:

- (-_-) виражає загадкову посмішку, приховану злість;
- ^-^ виражає лукаву посмішку;
- (* *) виражає захоплення, зацікавлення;
- (> <) виражає втому чи категоричність;
- (T_T) плакати, проливати сльози;
- (^_^) виражає жіночу посмішку;
- (^@^)^ вказує на радісний настрій;
- ^< @-@ >^ вказує на стан алкогольного сп'яніння;

Zzzzzz..... виражає сонний вигляд або натяк на те, що співрозмовник занудьгував та ось-ось засне.

У мові молоді в соціальних мережах спостерігаються відхилення від правил нормативної граматики сучасної китайської мови. Наприклад, в інтернет-мережі набуває широкого розповсюдження явище прикріплення англійських суфіксів до китайських слів, наприклад: 太out了(老土) – старомодній, відсталий; 寒ing – «чилитися» (розслаблятися); 期待– ing-очікувати; 关注 ing – «фоловити» (підписуватись). Унаслідок цього утворюються макаронічні форми, функція яких полягає в усуненні тих чи інших лексико-граматичних лакун.

Центр соціальних досліджень редакції газети «Китайська молодь» провів анкетування, у якому взяли участь 1 600 студентів провідних вищих навчальних закладів КНР. Його результати свідчать про те, що 89% респондентів використовують інтернет-сленг у повсякденному житті, 64% вважають, що явище «інтервенції» популярних висловів інтернет-простору в повсякденний узус є нагальним питанням, 46% респондентів виражають хвилювання, що велика кількість новостворених становитиме загрозу для сучасної китайської мови.

Лексикограф Чао Цзічжоу, підкреслюючи необхідність постійного моніторингу за новими мовними явищами кіберпростору, зазначає: «Обмеження функціонування мови інтернет-мережі, прийняті в Шанхаї, – це адміністративні заходи. Ми повинні стежити за новими явищами в мережі та приймати стандарти з огляду на мінливі умови» [8].

І.О. Голубовська вважає: «Питання про занепад або прогрес мови в контексті її функціонування на інтернетівських об'єктах немає однозначних відповідей і залишається дискусійним. Мабуть, лише з плином часу, коли узуальні тенденції «інтелектуалізації» переростуть у норму, можна буде робити певні висновки щодо того, чи став сленг соцмереж здоровим джерелом номінативної творчості або ж, навпаки, зумовив дегенеративні мовні процеси» [2, с. 55].

Більшість користувачів інтернет-мережі – освічена, креативна молодь, яка прагне впроваджувати в спілкування нові позначення для гумористично чи іронічно забарвленого відтворення дійсності. Новаторський стиль створює індивідуальну особистість, яка привертає увагу інших користувачів залученням оригінальних форм вираження думки, власним розумінням певних подій, експресивністю й оригінальністю способів втілення думки. Окрім того, «новояз» Інтернету відображає особливості способу життя й духу молодого покоління, що також робить його цікавим та актуальним об'єктом соціолінгвокультурологічних студій.

Література

1. Гак В.Г. Сравнительная типология французского и русского языка / В.Г. Гак. – Л. : Просвещение, 1983. – 290 с.
2. Голубовська І.О. Мова соціальних мереж як новітній лінгвістичний феномен / І.О. Голубовська // Мовні і концептуальні картини світу. – 2015. – Вип. 55. – Ч. 2. – С. 49–56.
3. Кондратюк О.В. Молодіжний сленг як мовне явище / О.В. Кондратюк // Ї: незалежний культурологічний часопис. – Львів, 2005. – № 38. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n38texts/38-zmist.htm>.
4. Марковина И.Ю. Влияние национальной специфики языка и культуры на процесс межкультурного общения: проблемы и перспективы / И.Ю. Марковина. – М. : ИНИОН АН СССР, 1983. – 257 с.
5. Россия и Китай: молодежь XXI века : [монография] / отв. ред. : М.К. Горшков, Ли Чунлинь, З.Т. Голенкова, П.М. Козырева. – М. : Новый хронограф, 2014. – 424 с.
6. Фокина В.Н. Язык общения интернет-социума Рунета. Становление и развитие: молодежный, компьютерный, интернет-сленг, компьютерные термины / В.Н. Фокина, А.В. Абрамова, О.А. Дегтярева // Дистанционное и виртуальное обучение. – 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fwww.muh.ru%2Fcontent%2Fdoc%2F110131_pps_01.doc&name=110131_pps_01.doc&lang=ru&c=573c5ce8d371.
7. 许锦妹. 当下网络流行语入侵汉语现象严重 // 中国青年报. – 2015年02月05日 07版 (Сюй Цзіньмей. Вторгнення популярних інтернет-виразів у китайську мову як серйозне явище сьогодні / Сюй Цзіньмей // Китайська молодіжна газета. – 2015. – № 7). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zqb.cyol.com/html/2015-02/05/nw.D110000zgqnb_20150205_2-07.htm.
8. 杨明星. 网络语言对传统汉语的影响 // 百度文库. – 2013年, 03月06日 10版 (Ян Мінсін. Вплив інтернет-лексики на розвиток китайської літературної мови / Ян Мінсін // Пошуковий портал «Байду». – 2013. – № 10). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://wenku.baidu.com/view/2c7724287375a417866f8f42.htm>.

УДК 811.581'37 (045)

Цимбал С. В.

КАТЕГОРІЇ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ ТА ЛОКАТИВНОСТІ
В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ КИТАЙСЬКОГО ЕТНОСУ

Стаття присвячена дослідженню способів вираження семантичних категорій темпоральності та локативності в китайськомовній картині світу, зокрема лексичними та фразеологічними одиницями китайської мови, які є вербалізаторами зазначених категорій.

Ключові слова: локативність, темпоральність, картина світу, китайська мова, фразеологізм.

Цимбал С. В. Категории темпоральности и локативности в языковой картине мира китайского этноса. – Статья. Статья посвящена исследованию способов выражения семантических категорий темпоральности и локативности в китайскоязычной картине мира, в частности лексическими и фразеологическими единицами китайского языка, которые являются вербализаторами указанных категорий.

Ключевые слова: локативность, темпоральность, картина мира, китайский язык, фразеологизм.

Tsimbal S. V. Temporal and locative categories in the Chinese ethnicity's language world picture. – Article.

The article deals with the investigation of expression ways of the semantic categories of temporality and locativity in the Chinese world picture, particularly Chinese lexical and phraseological units, which verbalize categories, indicated above.

Key words: locativity, temporality, picture of world, Chinese, idiom.

Феномени часу та простору завжди викликали увагу вчених широкого кола наук (фізики, біології, економіки, соціології, філософії, культурології тощо), проте їх вивчення було досить проблематичним і пов'язувалося з аналізом явищ буття людини. Так, більшість дослідників *час* характеризують як поняття, яке важко, або навіть неможливо визначити, і з цієї причини воно отримує найменування «надпроблеми», «головоломки» [13, с. 3]. Однак починаючи з другої половини ХХ ст. і дотепер здійснюється глобальне переосмислення світобудови, у тому числі відбуваються значні політичні, економічні, інформаційні, соціальні та культурні зрушення, а отже, змінюються як уявлення про час, так і власне сприйняття часу [13]. Це дає певні підстави заявляти про «фундаментальну еволюцію *темпоральності*» [25, с. 5], що

постає у вигляді семантичної категорії, яка «відображає сприйняття й усвідомлення людиною часу ситуацій, що позначаються, та їх елементів відносно моменту мовлення мовця або іншої точки відліку» [19, с. 5].

За твердженням дослідників, мова у своєму розпорядженні має цілий арсенал спеціалізованих граматичних і лексичних темпоральних засобів, що здатні передавати часові значення. Так, до лексичних засобів вираження темпоральності зараховують прислівники, прикметники, іменники, дієслова, числівники, сполучники, частки, до граматичних – категорії виду й часу дієслів, окремі синтаксичні конструкції. Зокрема, категорію темпоральності репрезентують «слова й словосполучення, які безпосередньо передають значення часу, а також словосполучення, що позначають